

केंद्र शासनाच्या कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रालयाने केलेल्या सामंजस्य करारानुसार Dassault Aviation, France यांच्या सहकार्याने शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर या संस्थेमध्ये “Aeronautical Structure and Equipment Fitter” या व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तीन तुकड्या सुरु करण्यास तत्त्वतः मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : आयटीआय-२०१९/प्र.क्र.१३८/व्यशि-३
मंत्रालय, मुख्य इमारत, दुसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : २० सप्टेंबर, २०१९

संदर्भ :

- १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आयटीआय-१००२/८९/व्यशि-२, दिनांक १२/०७/२००२.
- २) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आयटीआय-२०११/प्र.क्र.३७/व्यशि-३ भाग-३ दि.२६.०२.२०१४.
- ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-३३१५/प्र.क्र.१७/व्यशि-३, दिनांक १४/०५/२०१५
- ४) केंद्र शासनाच्या कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागाने Dassault Aviation, France यांचे समवेत दिनांक ०३/०७/२०१९ रोजी केलेला सामंजस्य करार.
- ५) DGT, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्रमांक DGT-१२/१/२०१८-TC (Part), दिनांक ०५/०७/२०१९
- ६) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आयटीआय-२०१९/प्र.क्र.१३८/व्यशि-३, दिनांक २३/०८/२०१९
- ७) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक ०७/सीटीएस/Dassault/२०१९/३७८, दिनांक ३०/०८/२०१९.
- ८) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक ०७/MSCVT/डीजीटी/२०१९/३९६, दिनांक १८/०९/२०१९.

प्रस्तावना :-

देशाच्या अर्थव्यवस्थेची वाढ विचारात घेता, उद्योगांची मागणी पूर्ण करण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय मानकांप्रमाणे कुशल मनुष्यबळाची आवश्यकता आहे. कुशल मनुष्यबळाची कमतरता या घटकाकडे

व्यावसायिक प्रशिक्षण व्यवसायातील उद्योगांच्या मागणी आणि पुरवठा या मधील अंतर कमी करण्यासाठी अडथळा म्हणून मुख्यत्वे पाहिले जाते. Dassault Aviation, France ही औद्योगिक आस्थापना अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा वापर करून भारतीय वायू सेनेची कार्यक्षमता वाढविण्याकरीता आवश्यक असलेल्या साहित्यांचे डिझाइनपासून ते उत्पादनापर्यंत, तसेच त्यांची देखभाल सेवा पुरवित आहे. या अनुषंगाने जागतिक प्रशिक्षण आणि शैक्षणिक उपक्रम विकसित करण्याकरिता Dassault Skill Academy ची स्थापना करण्यात आली आहे. त्यामार्फत उत्पादन, देखभाल या संबंधीत आवश्यक असलेले कुशल मनुष्यबळाची निर्मिती करण्याच्या दृष्टीने प्रशिक्षण कार्यक्रम राबवित आहे. त्यास अनुसरून केंद्र शासनाच्या कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रालयाने शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे “Aeronautical Structure and Equipment Fitter” या व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तीन तुकड्या Dassault Aviation, France यांच्या सहकार्याने सुरु करण्याबाबतच्या प्रकल्पाकरिता दिनांक ०३/०७/२०१९ रोजी Dassault Aviation, France यांच्यासोबत सामंजस्य करार (MoU) केलेला आहे. या सामंजस्य करारानुसार, Dassault Aviation यांचेमार्फत उपरोक्त व्यवसाय अभ्यासक्रमासाठी डिजीटी, नवी दिल्ली यांनी विहित केलेल्या मानकानुसार यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री उपलब्ध करून देण्यात येणार असून, त्यांचे मार्फत प्रथम तीन वर्षासाठी प्रशिक्षणासाठी आवश्यक असलेले कुशल मनुष्यबळ तसेच कच्चा माल उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. सदर प्रकल्पाकरिता राज्य शासनाने पायाभूत सुविधा तसेच इतर अनुषंगिक खर्चाकरिता निधी उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे तीन वर्षांनंतर प्रशिक्षणासाठी आवश्यक असलेल्या कुशल मनुष्यबळासहीत इतर अनुषंगिक बाबीं राज्य शासनाने उपलब्ध करून द्यावयाच्या आहेत. प्रशिक्षण महासंचालनालय, नवी दिल्ली यांच्या संदर्भ क्र.५ येथील पत्रान्वये शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर या संस्थेत “Aeronautical Structure and Equipment Fitter” या व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या ३ तुकड्या सुरु करण्यासाठी संलग्नता प्राप्त झालेली आहे.

२. केंद्र शासनाने केलेल्या सामंजस्य कराराचे अनुषंगाने शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे “Aeronautical Structure and Equipment Fitter” या व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तीन तुकड्या ऑगस्ट, २०१९ ते जुलै, २०२२ या कालावधीत Dassault Aviation, France यांच्या सहकार्याने स्वयं अर्थसहाय्यित तत्वावर सुरु करण्यास संदर्भ क्रमांक ६ येथील शासन निर्णयान्वये तत्त्वतः मान्यता देण्यात आली आहे. तथापि, या संदर्भात चर्चा करण्यासाठी दि.१८.०९.२०१९ रोजी मा.अपर मुख्य सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग यांचे दालनात बैठक आयोजित करण्यात आली होती व सदर बैठकीस Dassault Aviation, France या आस्थापनेचे प्रतिनिधी उपस्थित होते. सदर अभ्यासक्रम Dassault Aviation, France यांच्या सहाय्याने कार्यान्वित करण्यात येणार असून त्याकरीता लागणारी यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री तसेच मनुष्यबळ Dassault Aviation, France यांचेमार्फत उपलब्ध करून देण्यात येणार असल्यामुळे सदर अभ्यासक्रम स्वयंसहाय्यित तत्वावर सुरु न करता शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत प्रवेशाकरीता लागू असलेल्या नियमित प्रवेश शुल्क आकारून राबविण्याबाबत सूचित करण्यात आले. यानुषंगाने व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाने संदर्भ क्रमांक ८ अन्वये सादर केलेला प्रस्तावानुसार सुधारित शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचारधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासनाच्या कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रालयाने केलेल्या सामंजस्य करारानुसार Dassault Aviation, France यांच्या सहकार्याने शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर या संस्थेमध्ये “Aeronautical Structure and Equipment Fitter” या व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तीन तुकड्या स्वयं अर्थसहाय्यित तत्वावर सुरु करण्यास तत्त्वतः मान्यता देणेबाबतचा संदर्भ क्रमांक ६ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून सुधारित शासन निर्णय खालील प्रमाणे निर्गमित करण्यात येत आहे:-

केंद्र शासन व Dassault Aviation यांच्यामध्ये दिनांक ०३/०७/२०१९ रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे Aeronautical Structure and Equipment Fitter या व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या ०३ तुकड्या सुरु करण्यास या शासन निर्णयान्वये खालीलप्रमाणे तत्त्वतः मान्यता देण्यात येत आहे :-

१. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दिनांक १४/०५/२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयांमधील तरतूदीनुसार केंद्रीय ऑन लाईन पद्धतीने व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तुकड्यांकरिता प्रवेश करण्यात येतील. ऑगस्ट, २०१९ या शैक्षणिक सत्रामध्ये दोन तुकड्यांना प्रवेश देण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच ऑगस्ट, २०२० या शैक्षणिक सत्रामध्ये एका अधिकच्या तुकडीस प्रवेश देण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात यावी.
२. व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या प्रशिक्षणासाठी डीजीटी, नवी दिल्ली यांच्या मानकानुसार आवश्यक असलेली यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री व कच्चा माल Dassault Aviation यांचे मार्फत उपलब्ध करून देण्यात यावा.
३. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे सुरु करण्यात येणाऱ्या Aeronautical Structure and Equipment Fitter या अभ्यासक्रमासाठी डीजीटी, नवी दिल्ली यांच्या मानकानुसार ४०० चौमीची कार्यशाळा व २०० चौमीची वर्गखोली आवश्यक आहे. त्यानुसार औ.प्र.संस्था, नागपूर येथे तात्पुरत्या स्वरूपात उपलब्ध कार्यशाळेचे नुतनीकरण करून सदर सुविधा उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहिल. त्याचप्रमाणे भविष्यात सदर अभ्यासक्रमाकरीता डीजीटी, नवी दिल्ली यांच्या मानकानुसार कायमस्वरूपी स्वतंत्र कार्यशाळा व वर्गखोल्या उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहिल.
४. सदर अभ्यासक्रमाकरीता डीजीटी, नवी दिल्ली यांचे मानकानुसार तीन तुकड्यांकरीता आवश्यक मनुष्यबळ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने अतिरेकी कारवाईग्रस्त जिल्ह्यातील युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रमांतर्गत गडचिरोली व गोंदिया येथे कौशल्य विकास केंद्रे सुरु करण्यासाठी संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या एकूण ४८ पदांपैकी शिल्पनिदेशकांची (९३००-

३४८०० ग्रेड पे ४३००) या वेतनश्रेणीतील एकूण तीन पदे Aeronautical Structure and Equipment Fitter या अभ्यासक्रमाकरीता वर्ग करण्यात येतील. (सदर पदे विभागाच्या प्रस्तावित पदांच्या आढाव्यामध्ये रूपांतरित/स्थलांतरित करण्याचे प्रस्तावित केलेले आहे. तथापि, सदर तीन पदे पदांच्या आढाव्यामधून रूपांतरित/स्थलांतरित करावयाच्या पदांच्या प्रस्तावामधून वगळण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येईल.)

५. प्रशिक्षण सुरु झाल्यानंतर पहिल्या तीन वर्षाकरीता Dassault Aviation, France यांच्यामार्फत तज्ञ प्रशिक्षक उपलब्ध करून देण्यात येईल. सदर तज्ञ प्रशिक्षक वर्गामार्फत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर येथे संचालनालयामार्फत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या मनुष्यबळास प्रशिक्षित करण्यात येईल.
६. सदर अभ्यासक्रमांसाठी शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत प्रवेशाकरीता नियमानुसार लागू असलेले प्रशिक्षण शुल्क आकारून प्रवेश देण्यात येईल.
७. वरील बाबीकरीता संचालनालय व Dassault Aviation, France यांच्या समवेत सामंजस्य करार करण्यात येईल.
८. तीन शैक्षणिक सत्रानंतर प्रकल्पाची आर्थिक व्यवहार्यता व उपयुक्तता याबाबतचा अहवाल संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण यांनी शासनास सादर करावा. सदर अहवालाचे अनुषंगाने प्रकल्प पुढे चालू ठेवण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शासनस्तरावरून घेण्यात येईल.

२. या प्रस्तावावर होणारा खर्च खालील लेखाशीर्षाखालील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा:-

“मागणी क्र. झेडए-२, २२३० - कामगार व सेवायोजन, ०३ - प्रशिक्षण, (००३)- कारागिर व पर्यवेक्षक यांचे प्रशिक्षण, (०२) - कारागिरांचे तांत्रिक व व्यवसाय प्रशिक्षण, (०२) (०८) प्रवेश क्षमता वाढविण्यासाठी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा विस्तार करणे (२२३० ए २०९)”

“सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मागणी क्र. एच-८, ४२५०-इतर सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च, ००, २०१-कामगार, (०३) जुन्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा दर्जावाढ, (०३)(०१) मोठी बांधकामे (कार्यक्रम) (४२५०२४०२), ५३- मोठी बांधकामे, (०३)(०२) आस्थापना खर्च (कार्यक्रम) (४२५०२४११), ६३, आंतरलेखा हस्तांतरणे, (०३)(०३) हत्यारे व संयंत्रे (कार्यक्रम) (४२५०२४३१), ६३, आंतरलेखा हस्तांतरणे”

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०९१९१८२०४०३४०३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. सुवर्णा खरात)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव.
३. मा. मंत्री, कौशल्य विकास व उद्योजकता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, कौशल्य विकास व उद्योजकता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य मंत्रालय, मुंबई.
६. महासंचालक (प्रशिक्षण), प्रशिक्षण महासंचालनालय, नवी दिल्ली.
७. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण , व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, संचालनालय महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. Senior Executive VP, Dassault Aviation, France (संचालनालयामार्फत)
९. सर्व सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय.
१०. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर.
११. जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण कार्यालय, नागपूर.
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, नागपूर.
१३. प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नागपूर जिल्हा नागपूर.

प्रत,

१. मा. सभापती, विधान परिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
२. मा. अध्यक्ष, विधान सभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान सभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. अपर मुख्य सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक.
६. सह सचिव/उप सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागातील सर्व कार्यासने.
८. निवड नस्ती. (व्यशि-३)